

Síkjáték- tér

BME Tudományos Diákköri Konferencia, Művészeti és Művészettudományi Szekció

készítette:

Kálmán Adrienn

konzulens:

Dr. Nemes Gábor

Matzon Ákos

Budapest, 2015

Bevezetés

Vannak olyan emberek, akik az épületet egészében nézik és vannak olyan emberek, akik az épületek apró, izgalmas részleteit veszik észre. Minden épület rejt magában olyan részleteket, amely nem csak a formák változatosságából adódóan, hanem a különböző síkok egymáshoz illeszkedésével emelkednek ki az objektum egészéből.

Az épületfotósok művészete sem abban rejlik, hogy a házat önmagában fotózzák le, hanem egy-egy kiragadott darabját örökítik meg, amelyet lehet észre sem vennénk, viszont a kép láttán beindul fantáziánk. Ezeket az apró részleteket igazán a képen tudjuk körülhatárolni, és ezt látva egész más absztrakciók is eszünkbe juthatnak.

Tér- sík- tér. Épületből fotó, fotóból szobor. Az épület újjáéled egy geometrikus absztrakcióként relief formájában egy fotó közvetítésével. Az épületről alkotott képet térbeliségében kutatnám, független az épület valódi térbeliségétől. Egy ilyen fotóról mindenkinek más-más absztrakció jut eszébe, a formák, síkok játékaival százféléképpen lehet értelmezni. Mindenkiben más érzetet kelt, amelyet a sík térbe való rekonstruálása során közvetíteni tudunk a külvilág felé. A kép síkjából kilépve az objektum részleteit leképezve hoznék létre egy síkplasztikát, amely által sokkal inkább megfoghatóvá válik az épületről alkotott kép.

Előzmények

A relief, mint mű már ősidők óta jelen van a művészetben. Régen általában valamilyen történetet, jelenetet ábrázoltak valóságként, az új irányzatokban az avantgárd, kortárs művészetekben a kiemelkedő síkok más szerepet vesznek fel. Már nem a realista ábrázolás, emberalakok kiemelése, térbe emelése a lényeg, hanem a tér meghódítása, a különböző síkok kiemelése, az árnyékok különös hatásának megjelenítése a műveik által, amellyel hatást akarnak elérni, a gondolataikat szeretnék kifejezni.

Térbeli létét kihasználva, én is ezt a technikát alkalmazom az általam készített épületfotó térbeli leképezéséhez. Ez a legjobb mód arra, hogy a számomra gondolatokat beindító épület geometrikus absztrakcióit közvetíteni tudjam a közönség felé.

A konstruktivizmusban és a minimal art-ban sem a dolgok konkrét megjelenítésével hoznak létre művet, hanem a formák, színek, anyagok játékával érnek el hatásokat, fejeznek ki gondolatokat. Nincs semmi fölösleges, a művet gondolatában félrevezető plusz dolog. Ezért is szimpatikusak számomra ezek az irányzatok, mert céljuk hasonlóak az én céloommal.

Tér- sík- tér

Tér. Az épület, amelyről a részletfotót készítettem, Kis Péter Építésműtermének Práter utcai szociális bérháza. Ez a ház meglehetősen mozgalmas, ezért is olyan izgalmas az én munkám szempontjából. Az erkélylemezek, az árnyékolók épülettömegből való kiemelkedésükkel számtalan síkot határoznak meg. Az épület több szemszögből is érdekes képet ad.

Sík. Az általam készített fotó is igazán izgalmas arcát mutatja meg az objektumnak. Nem kétséges, hogy bárki fantáziája beindul a kép láttán. A játékok tárháza került elem, ahogyan a képet elkezdtem elemezni. Sok részlet rejlik benne, amelyet érdemes kiragadni.

Tér. Cél volt számomra az épület térbe való visszahozása, a kép leképezése térbe, és a gondolataim, érzéseim közvetítése a befogadók számára a síkok játékával. Ennek a legtökéletesebb formája a relief, amely a legkiválóbban tudja kifejezni a kép térbeliségét. A síkplasztika által alkotott árnyékok is fontos szerepet játszanak a mű értékében. A relief művészeknek egy részről könnyebb dolga van a festőkkel szemben, ugyanis nem kell az árnyékokat ábrázolni, a domborulatok által az egyszerűen megjelenik a képen. Ezek feltétlen izgalmas eredményekhez vezethetnek. Ezért nem mindegy, hogy az alkotás hogyan, merről van megvilágítva, hiszen annak is különböző megvilágítások között, különböző arca van. Továbbá eltérő helyzetekben, eltérő képet ad.

Inspiráció

A képeim alapjául Matzon Ákos festőművész műveit vettem. Az Ő művészete áll a legközelebb annak a feladatnak a teljesítéséhez, amelynek a célját kitűztem magam elé. Művészete nagyon kedves számomra, művei nagy hatással voltak rám. Szerencsém volt nem csak munkáiról készült könyvek alapján megismerni Őt és munkásságát, hanem otthonába is beengedést nyertem, hogy alkotásait közelebről is megismerhessem. Az alkotási folyamataiba, gondolataiba, szemléletmódjába is belátást kaptam a Vele eltöltött beszélgetések folyamán. Közös egyetemi gyökerek révén művészetében megjelenik némi építész habitus, erre tökéletes példa a fehér, monokróm festészete, amelyet azért kedvel annyira, mert a színek sokasága nem zavarja meg többrétegű reliefjeinek dinamizmusát, a fények-árnyékok mozgalmasságát.

Saját reliefjeim is ezt a vonalat követik, a fehér szín kiváló a különböző síkok kiemelésére, a fényekkel és árnyékokkal való játékra.

Az alkotás

A fehér szín mellé választottam egy anyagot, ami megtöri ezt a mű homogenitását és, amely a szerkezet egységét szolgálja. Az általam választott anyag az alumínium, amely nem véletlen, hiszen nem csak inspirálóan hatott rám, hanem a fény játéka az anyagon, visszaadja azt a játékot, amely megjelenik az épület homlokzatán is az ablakok sorolásával. Az anyag felhasználása finomító gesztusként jelenik meg a szigorú geometrikus formák alkotta képekben. Továbbá az alumínium durva, nyers érzete jól passzol az erkélyeket nem rejtegető, sőt azt erősítő eltúlzott napellenzőkkel tarkított homlokzat képéhez. A fém is különbözőképpen jelenik meg a megvilágítástól függően, és attól függően, hogy honnan nézzük. Ez csak fokozza azt a tulajdonságát a műnek, hogy minden szemszögből különböző, több oldalról is megközelíthetjük, szinte már körüljárhatóvá válik.

Az épületről alkotott fotóban rejlő lehetőségeket, a többféleképpen való értelmezhetőségét egy sorozat útján mutatom be. A sorozat darabjai változatosak, mint ahogy az épületnek is több arca van. A képek önmagukban is megállnák a helyüket, de együttesen van meg az a hatásuk, amely alapján érzékelhető a sokszínűség. A síkok játéka mellett megjelenik a perspektívikusság is, amely hozzáad a kép térbeemeléséhez. Az épület ritmusossága, a

fotót beszövő hálórendszer is a sorozatdarabok részei. Ez a hálórendszer, nem egy szabályos hálórendszer, „a logikában megjelenik a logikátlanság”. Főleg a négyszögletű, az egymásra merőleges, perspektívában viszont nem merőleges formák dominálnak. Az épület sík homlokzatában a síkokat a fal, az ablakok, azok keretének, üvegének szintkülönbsége, az erkélylemezek és napellenzők határozzák meg. Nincs semmi plusz díszítőelem, de nem érezzük üresnek, kopárnak az objektumot, hiszen ezek játéka teszi izgalmassá számunkra a látványt. A reliefjeim is ezen a tulajdonságok absztrakciójával bírnak. A ház fényben változatos, sík burkolata a fém anyag játékában köszön vissza, ahogyan az is egy játékot űz a fényvel.

A céloom végtére az volt, hogy a kép síkjából kilépve újra térbe hozzam az épületet, és a nézők számára tereket hozzak létre a síkplasztikáim által. A síkokkal létrehozott terekkel a befogadók részeseivé válhatnak a műveknek. Az épületből fotó lett, a fotóból relief. Az embereknek elérhetőbbé vált az objektum, és az arról alkotott gondolataim. Sikerült a házról készített fotó rekonstruálása újra térbe.